

32002L0039

26.3.1992

ÚRADNÝ VESTNÍK EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

L 176/21

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY 2002/39/ES

z 10. júna 2002,

ktorou sa mení a dopĺňa smernica 97/67/ES o spoločných pravidlách rozvoja vnútorného trhu poštových služieb spoločenstva a zlepšovaní kvality služieb

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva a najmä na jej články 47 ods. 2, 55 a 95,

so zreteľom na návrh Komisie, ⁽¹⁾so zreteľom na stanovisko Hospodárskeho a sociálneho výboru ⁽²⁾,so zreteľom na stanovisko Výboru pre regióny ⁽³⁾,konajúc v súlade s postupom stanoveným v článku 251 zmluvy ⁽⁴⁾,

keďže:

(1) vo svojej rezolúcii zo 7. februára 1994 o rozvoji poštových služieb spoločenstva ⁽⁵⁾ Rada určila ako jeden z hlavných cieľov poštovej politiky spoločenstva podporu postupnej a kontrolovanej liberalizácie poštového trhu a trvalé garantovanie poskytovania univerzálnej služby;

(2) smernica Európskeho parlamentu a Rady 97/67/ES z 15. decembra 1997 o spoločných pravidlách pre rozvoj vnútorného trhu poštových služieb spoločenstva a zvyšovanie kvality služieb ⁽⁶⁾ vytvorila regulačný rámec pre poštový sektor na úrovni spoločenstva, vrátane opatrení zaručujúcich univerzálne služby a stanovujúcich maximálne limity pre poštové služby, ktoré môžu členské štáty vyhradiť pre svojich poskytovateľov univerzálnej služby z hľadiska zachovania univerzálnej služby a časový plán rozhodovania o ďalšom otvorení trhu pre hospodársku súťaž, na účely vytvorenia jednotného trhu poštových služieb;

(3) článok 16 zmluvy vyzdvihuje miesto, ktoré majú služby vo všeobecnom hospodárskom záujme v rámci spoločnej

hodnoty únie, ako aj ich úlohu pri podpore sociálnej a územnej súdržnosti. Ďalej to znamená, že je potrebné, aby boli tieto služby vykonávané na základe zásad a podmienok, ktoré im umožňujú plniť svoje poslanie;

(4) rezolúcie Európskeho parlamentu zo 14. januára 1999 ⁽⁷⁾ a 18. februára 2000 ⁽⁸⁾ o európskych poštových službách vyzdvihli sociálny a hospodársky význam poštových služieb a potrebu zachovania udržania kvality univerzálnych služieb;

(5) opatrenia v tejto oblasti by sa mali tvoriť tak, aby sa ako ciele plnili sociálne úlohy podľa článku 2 zmluvy, t. j. vysoká úroveň zamestnanosti a sociálna ochrana;

(6) vidiecka poštová sieť, okrem iného v hornatých a ostrovných oblastiach, hrá významnú úlohu pri integrácii podnikov do národného/globálneho hospodárstva a pri zachovaní sociálnej súdržnosti a zamestnanosti v hornatých a ostrovných regiónoch. Okrem toho vidiecke poštové úrady v hornatých a ostrovných regiónoch môžu poskytnúť dôležitú infraštruktúrnú sieť umožňujúcu univerzálny prístup k novým telekomunikačným technológiám;

(7) Európska Rada na zasadnutí v Lisabone 23. a 24. marca 2000 prijala v záveroch predsedu dve rozhodnutia vzťahujúce sa na poštové služby, ktoré od Komisie, Rady a členských štátov vyžadujú prijatie opatrení v súlade s ich príslušnými právomocami. Požadované opatrenia sú tieto: po prvé, do konca roku 2000 stanoviť stratégiu odstránenia bariér v poštových službách a po druhé, urýchlíť liberalizáciu v oblastiach, ako sú poštové služby, čím sa dosiahne úplné fungovanie trhu v týchto službách;

(8) lisabonská Európska Rada považuje tiež za dôležité, aby sa v rámci vnútorného trhu a hospodárstva založeného na vedomostiach plne zohľadnili ustanovenia zmluvy týkajúce sa služieb vo všeobecnom hospodárskom záujme a podnikov poverených vykonávaním takých služieb;

(9) Komisia dôkladne preskúmala situáciu v poštovom sektore vrátane vypracovania štúdií o hospodárskom, sociálnom a technickom rozvoji v sektore a intenzívne sa poradila so zainteresovanými stranami;

⁽¹⁾ Ú. v. ES C 337 E, 28.11.2000, s. 220 a

Ú. v. ES C 180 E, 26.6.2001, s. 291.

⁽²⁾ Ú. v. ES C 116, 20.4.2001, s. 99.

⁽³⁾ Ú. v. ES C 144, 16.5.2001, s. 20.

⁽⁴⁾ Stanovisko Európskeho parlamentu zo 14. decembra 2000 (Ú. v. ES C 232, 17.8.2001, s. 287), spoločné stanovisko Rady zo 6. decembra 2001 (Ú. v. ES C 110 E, 7.5.2002, s. 37) a rozhodnutie Európskeho parlamentu z 13. marca 2002 (zatiaľ neuvverejnené v úradnom vestníku). Rozhodnutie Rady zo 7. mája 2002.

⁽⁵⁾ Ú. v. ES C 48, 16.2.1994, s. 3.

⁽⁶⁾ Ú. v. ES L 15, 21.1.1998, s. 14.

⁽⁷⁾ Ú. v. ES C 104, 14.4.1999, s. 134.

⁽⁸⁾ Ú. v. ES C 339, 29.11.2000, s. 297.

- (10) poštový sektor spoločenstva vyžaduje moderný regulačný rámec, ktorý sa zameria najmä na rozšírenie vnútorného trhu poštových služieb. Zvýšená konkurencieschopnosť by umožnila, aby boli do poštového sektora integrované alternatívne metódy komunikácie a aby sa zvýšila kvalita služieb poskytovaných stále náročnejším užívateľom;
- (11) základný cieľ, trvalé poskytovanie univerzálnej služby spĺňajúcej normy kvality definované členskými štátmi v súlade s článkom 3 smernice 97/67/ES na jednotnom základe v celom spoločenstve, môže byť zabezpečený, ak sa v tejto oblasti zachová možnosť vyhradených služieb a súčasne vysoká účinnosť zabezpečená dostatočným stupňom slobody poskytovania služieb;
- (12) strednodobá prognóza zvýšenia dopytu v poštovom sektore by mohla nahradiť straty podielu na trhu, ktoré môže spôsobiť poskytovateľom univerzálnej služby ďalšie otváranie trhu, a tým by zaručila univerzálnu službu aj pre budúcnosť;
- (13) medzi faktory, ktoré vyvolávajú zmeny ovplyvňujúce zamestnanosť v poštovom sektore, patrí technický rozvoj a zvýšenie účinnosti spôsobené tlakom trhu; otvorenie trhu má pritom menší vplyv na zmenu. Otvorenie trhu pomôže rozšíriť poštové trhy a každé zníženie úrovne zamestnancov u poskytovateľov univerzálnej služby v dôsledku takých opatrení bude pravdepodobne nahradené rastom počtu zamestnancov u súkromných operátorov a nových účastníkov trhu;
- (14) na úrovni spoločenstva je primerané stanoviť časový plán postupného kontrolovaného otvárania listového trhu hospodárskej súťaži, ktorý všetkým poskytovateľom zaručí dostatočný čas na uskutočnenie ďalších opatrení týkajúcich sa modernizácie a reštrukturalizácie potrebnej na zabezpečenie ich dlhodobej životaschopnosti v nových trhových podmienkach. Primeraná lehota je potrebná aj na to, aby členské štáty mohli prispôsobiť svoje regulačné systémy otvorenejšiemu prostrediu. Je preto primerané zabezpečiť postupný prístup k ďalšiemu otváraniu trhu pozostávajúci z čiastkových opatrení predstavujúcich významné, ale kontrolované otváranie trhu, za ktorými nasleduje revízia a návrh potvrdzujúci prípadne dátum 2009 určený na dokončenie vnútorného trhu poštových služieb alebo stanovenie alternatívneho postupu na základe výsledkov revízie;
- (15) je primerané zabezpečiť, aby ďalšie fázy otvárania trhu priniesli podstatný pokrok a boli pre členské štáty v praxi dosiahnuteľné, pričom sa súčasne zabezpečí pokračovanie univerzálnej služby;
- (16) všeobecné zníženie hmotnostného limitu na 100 g v roku 2003 a 50 g v roku 2006 u služieb, ktoré môžu byť vyhradené pre poskytovateľov univerzálnej služby, spojené s úplnou liberalizáciou trhu odchádzajúcej cezhraničnej pošty s možnými výnimkami v rozsahu nevyhnutnom na zabezpečenie poskytovania univerzálnej služby, predstavujú jednoduché a kontrolované ďalšie fázy, ktoré sú však predsa dôležité;
- (17) v spoločenstve obyčajné listové zásielky s hmotnosťou od 50 g do 350 g predstavujú v priemere približne 16 % celkových poštových príjmov poskytovateľov univerzálnej služby, z toho 9 % predstavuje listové zásielky od 100 g do 350 g, zatiaľ čo odchádzajúce cezhraničné listové zásielky pod limitom 50 g predstavujú v priemere ďalšie 3 % celkových poštových príjmov poskytovateľov univerzálnej služby;
- (18) účelné sú cenové limity pre vyhradené služby vo výške trojnásobku verejných sadziieb pre listové zásielky prvej hmotnostnej triedy najrýchlejšej kategórie štandardných zásielok v roku 2003 a dva a pol násobku v roku 2006, prípadne v kombinácii so 100 g a 50 g hmotnostnými limitmi;
- (19) adresné reklamné zásielky už predstavujú vo väčšine členských štátov dynamický a rastúci trh s perspektívou značného rastu, zatiaľ čo v zostávajúcich členských štátoch existuje značný potenciál rastu. Adresné reklamné zásielky sú už do značnej miery v šiestich členských štátoch liberalizované. Zlepšenie flexibility a cenotvorby služieb by posilnilo postavenie adresných reklamných zásielok voči alternatívnym komunikačným médiám, ako vedľajší efekt by tento vývoj mohol priniesť dodatočne nové formy poštových zásielok, čo by posilnilo postavenie poštového odvetvia ako celku. Pokiaľ je to nutné na zabezpečenie univerzálnej služby, malo by sa zabezpečiť, aby adresné reklamné zásielky boli naďalej vyhradené v rámci vyššie uvedených hmotnostných a cenových limitov;
- (20) odchádzajúce cezhraničné poštové zásielky predstavujú v priemere 3 % celkových poštových príjmov. Otvorenie tejto časti trhu vo všetkých členských štátoch s takou výnimkou, aká by mohla byť potrebná na zabezpečenie univerzálnej služby, by umožnilo rôznym poštovým operátorom zber, triedenie a prepravu všetkých odchádzajúcich poštových zásielok;
- (21) otvorenie trhu prichádzajúcich cezhraničných poštových zásielok pre hospodársku súťaž by umožnilo obísť hmotnostné limity v roku 2003 pre 100 g a v roku 2006 pre 50 g tým, že sa premiestni časť vnútroštátnych hromadných zásielok, pričom by boli účinky takéhoto otvorenia

- nepredvídateľné. Zisťovanie pôvodu poštových zásielok by mohlo predstavovať dodatočné ťažkosti z hľadiska presadzovania. 100 gramové a 50 gramové hmotnostné limity pre obyčajné prichádzajúce listové zásielky a adresné reklamné zásielky rovnaké ako pre vnútroštátne listové zásielky sú reálne, pretože nepredstavujú riziko vyhnutia sa buď týmto spôsobom, alebo prostredníctvom umelého zvýšenia hmotnosti jednotlivých listových zásielok;
- (22) pre dlhodobú životaschopnosť univerzálnej služby a ďalší rozvoj moderných a výkonných pôšt je teraz dôležité stanoviť časový plán zameraný na ďalšie opatrenia k úplnému dokončeniu vnútorného trhu poštových služieb;
- (23) je primerané, aby členské štáty mali naďalej možnosť vyhradiť určité poštové služby poskytovateľom univerzálnej služby. Tieto úpravy umožnia poskytovateľom univerzálnej služby dokončiť proces prispôsobovania svojich činností a ľudských zdrojov podmienkam väčšej hospodárskej súťaže bez narušenia svojej finančnej rovnováhy, a tým aj bez toho, aby ohrozili poskytovanie univerzálnej služby;
- (24) je primerané definovať nové hmotnostné a cenové limity a služby, na ktoré sa vzťahujú, ako aj zabezpečiť ďalšiu revíziu a rozhodovací postup potvrdzujúci prípadne rok 2009 ako dátum úplného dokončenia vnútorného trhu poštových služieb alebo stanovujúci alternatívny postup na základe výsledkov revízie;
- (25) opatrenia prijaté členskými štátmi vrátane vytvorenia kompenzačného fondu alebo akejkoľvek zmeny spôsobu jeho použitia, alebo vykonávania, alebo platieb z fondu, môžu predstavovať pomoc udelenú členským štátom alebo zo štátnych zdrojov v akejkoľvek forme v zmysle článku 87 ods. 1 zmluvy, ktorá sa musí Komisii vopred oznámiť podľa článku 88 ods. 3 zmluvy;
- (26) koncepcia licencovaných účastníkov hospodárskej súťaže v oblasti univerzálnej služby môže byť spojená s požiadavkami, ktoré takých účastníkov zaväzujú k tomu, aby prispeli k zabezpečeniu univerzálnej služby;
- (27) smernica 97/67/ES stanovuje, že členské štáty musia menovať jeden alebo niekoľko regulačných orgánov pre poštový sektor, ktoré sú právne oddelené od poštového operátora a sú na ňom prevádzkovo nezávislé. Vzhľadom na dynamiku európskych poštových trhov by sa mala uznať a podporovať významná úloha, ktorú zastávajú regulačné orgány, toto platí najmä pri ich úlohe zabezpečiť, aby boli rešpektované vyhradené služby s výnimkou členských štátov, v ktorých vyhradené služby neexistujú. článok 9 smernice 97/67/ES členským štátom umožňuje, aby šli nad rámec cieľov uvedenej smernice;
- (28) bolo by primerané, aby národné regulačné orgány spojili zavedenie licencií s požiadavkami, aby držiteľia licencie sprístupnili svojim zákazníkom transparentný, jednoduchý a nenákladný postup vybavovania ich sťažností bez ohľadu na to, či sa vzťahujú na poskytovateľov univerzálnej služby alebo tých operátorov, ktorí vlastnia oprávnenie, vrátane jednotlivých držiteľov licencie. Okrem toho by bolo primerané, aby boli tieto postupy dostupné všetkým užívateľom všetkých poštových služieb, či už ide o univerzálnu službu, alebo nie. Také postupy by mali zahŕňať postupy určenia zodpovednosti v prípade straty alebo poškodenia poštových zásielok;
- (29) poskytovatelia univerzálnej služby poskytujú bežne služby napríklad obchodným zákazníkom, subjektom, ktoré zhromažďujú poštové zásielky rôznych zákazníkov a odosielateľov hromadných zásielok, ktoré im umožňujú vstupovať do chodu pošty v rôznych bodoch a za rôznych podmienok v porovnaní so štandardnou listovou službou. Pritom by poskytovatelia univerzálnej služby mali dodržiavať zásady transparentnosti a nediskriminácie medzi rôznymi tretími osobami, ako aj medzi tretími osobami a poskytovateľmi univerzálnej služby dodávajúcimi rovnocenné služby. Je tiež nevyhnutné, aby boli také služby dostupné pre súkromných zákazníkov, ktorí posielajú poštové zásielky za porovnateľných podmienok, pretože pri poskytovaní služieb nesmie dôjsť k diskriminácii;
- (30) aby boli Európsky parlament a Rada informovaní o vývoji vnútorného trhu poštových služieb, mala by Komisia týmto inštitúciám pravidelne predkladať správy o uplatňovaní tejto smernice;
- (31) je primerané predĺžiť účinnosť smernice 97/67/ES do 31. decembra 2008. Povoľovacie konanie stanovené členskými štátmi v súlade so smernicou 97/67/ES by nemalo byť týmto dátumom ovplyvnené;
- (32) smernica 97/67/ES by sa mala preto príslušne zmeniť a doplniť;
- (33) táto smernica sa nedotýka uplatňovania pravidiel zmluvy týkajúcich sa hospodárskej súťaže a slobody poskytovania služieb vysvetlených najmä v oznámení Komisie o uplatňovaní pravidiel hospodárskej súťaže v poštovom sektore a o hodnotení niektorých štátnych opatrení týkajúcich sa poštových služieb ⁽¹⁾,

PRIJALI TÚTO SMERNICU:

Článok 1

Smernica 97/67/ES sa týmto mení a dopĺňa takto:

1. článok 7 sa nahrádza týmto:

„Článok 7

1. V rozsahu potrebnom na zabezpečenie poskytovania univerzálnej služby môžu členské štáty naďalej vyhradiť služby poskytovateľovi (poskytovateľom) univerzálnej služby. Tieto služby sa obmedzia na zber, triedenie, prepravu a doručenie vnútroštátnych listových zásielok a prichádzajúcich cezhraničných listových zásielok, či už ide o zrýchlené, alebo normálne doručenie, v rámci oboch nasledovných hmotnostných a cenových limitov. Hmotnostný limit je 100 gramov od

⁽¹⁾ Ú. v. ES C 39, 6.2.1998. s. 2.

1. januára 2003 a 50 gramov od 1. januára 2006. Tieto hmotnostné limity sa neuplatňujú od 1. januára 2003, ak je cena rovná alebo väčšia než trojnásobok verejnej sadzby pre listovú zásielku prvej hmotnostnej triedy najrýchlejšej kategórie a od 1. januára 2006, ak je cena rovná alebo väčšia než dvojnásobok tejto sadzby.

V prípade bezplatnej poštovej služby pre nevidiace a čiastočne zrakovo postihnuté osoby, môžu byť povolené výnimky z hmotnostných a cenových obmedzení.

V miere nevyhnutnej na zabezpečenie poskytovania univerzálnej služby môžu byť adresné reklamné zásielky aj naďalej vyhradené v rámci rovnakých hmotnostných a cenových limitov.

V rozsahu potrebnom na zabezpečenie poskytovania univerzálnej služby, napríklad keď boli niektoré sektory poštovej činnosti už liberalizované alebo z dôvodu špecifických charakteristík poštových služieb v členskom štáte, môžu byť naďalej odchádzajúce cezhraničné listové zásielky vyhradené v rámci rovnakých hmotnostných a cenových a limitov.

2. Výmena dokumentov nesmie byť vyhradená.

3. Komisia zostaví perspektívnu štúdiu, v ktorej sa pre každý členský štát zhodnotí dosah úplného dokončenia vnútorného poštového trhu v roku 2009 na univerzálnu službu. Vychádzajúc zo záverov štúdie Komisia predloží do 31. decembra 2006 Európskemu parlamentu a Rade správu sprevádzanú návrhom, v ktorom prípadne potvrdí rok 2009 ako dátum úplného dokončenia vnútorného poštového trhu alebo stanoví ďalšie opatrenia na základe záverov štúdie.“

2. v článku 12 sa dopĺňajú tieto zarážky:

„— keď poskytovatelia univerzálnej služby uplatňujú osobitné sadzby, napríklad za služby obchodným zákazníkom, odosielateľom hromadných zásielok alebo subjektom, ktoré zhromažďujú poštové zásielky od rôznych zákazníkov, uplatňujú zásady transparentnosti a nediskriminácie, pokiaľ ide o sadzby ako aj príslušné podmienky. Sadzby zohľadňujú uspokojené náklady v porovnaní so štandardnými službami pokrývajúcimi úplný rozsah funkcií ponúkaných pri zbere, triedení a doručovaní jednotlivých zásielok a spolu s pridruženými podmienkami sa uplatňujú rovnako voči rôznym tretím osobám, ako aj voči tretím osobám a poskytovateľom univerzálnej služby dodávajúcim rovnocenné služby. Každá taká sadzba je dostupná aj pre súkromných zákazníkov, ktorí posielajú zásielky za podobných podmienok,

— krížové subvencovanie univerzálnych služieb, ktoré nespádajú do vyhradenej oblasti, z príjmov zo služieb vo vyhradenom sektore je zakázané s výnimkou prípadov, u ktorých je to nevyhnutné na splnenie špecifických záväzkov univerzálnej služby uložených v oblasti podliehajúcej hospodárskej súťaži; s výnimkou členských štátov, v ktorých nie sú vyhradené služby, prijímú národné

regulačné orgány príslušné pravidlá a Komisiu informujú o takých opatreniach.“;

3. prvý a druhý pododsek článku 19 sa nahrádzajú týmto:

„Členské štáty zabezpečia, aby boli stanovené transparentné, jednoduché a nenákladné postupy vybavovania sťažností užívateľov, najmä v prípadoch týkajúcich sa straty, krádeže, poškodenia alebo nezhody s normami kvality služby (vrátane postupov stanovenia zodpovednosti v prípadoch, v ktorých je zapojený viac než jeden operátor).

Členské štáty môžu zabezpečiť, aby sa táto zásada uplatňovala aj na užívateľov služieb, ktoré:

- nepatria do rozsahu pôsobnosti univerzálnej služby vymedzenej v článku 3 a
- patria do rozsahu pôsobnosti univerzálnej služby vymedzenej v článku 3, ale nie sú zabezpečované poskytovateľom univerzálnej služby.

Členské štáty prijímú opatrenia, ktorými zabezpečia, aby postupy uvedené v prvom pododseku umožnili spravodlivé a včasné riešenie sporov a aby bol v oprávnených prípadoch zabezpečený systém náhrady a/alebo kompenzácie.“;

4. tretí pododsek článku 22 sa nahrádza týmto:

„Osobitnou úlohou národných regulačných orgánov je zabezpečiť plnenie povinností vyplývajúcich z tejto smernice v prípade potreby vytvoriť kontrolné a špecifické postupy, ktorými sa zabezpečí rešpektovanie vyhradených služieb. Môžu byť tiež poverené zabezpečením dodržiavania pravidiel hospodárskej súťaže v poštovom sektore.“

5. článok 23 sa nahrádza týmto:

„Článok 23

Bez toho, aby bol dotknutý článok 7, predloží Komisia každé dva roky a prvýkrát najneskôr do 31. decembra 2004 Európskemu parlamentu a Rade správu o uplatňovaní tejto smernice, vrátane príslušných informácií o vývoji v odvetví, najmä čo sa týka hospodárskych a sociálnych aspektov, aspektov zamestnanosti a technologických aspektov, ako aj o kvalite služby. Správu budú v prípade potreby sprevádzať návrhy Európskemu parlamentu a Rade.“;

6. článok 27 sa nahrádza týmto:

„Článok 27

Ustanovenia tejto smernice, s výnimkou článku 26, platia do 31. decembra 2008, pokiaľ sa nerozhodne inak v súlade s článkom 7 ods. 3 Povoľovacie konanie uvedené v článku 9 nie je týmto dátumom dotknuté.“

Článok 2

1. Členské štáty prijímú zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou najneskôr do 31. decembra 2002. Bezodkladne o tom informujú Komisiu.

Členské štáty uvedú priamo v prijatých ustanoveniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze upraví členské štáty.

2. Členské štáty oznámia Komisii znenie hlavných ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré prijímú v oblasti pôsobnosti tejto smernice.

Článok 3

Táto smernica nadobúda účinnosť dňom jej uverejnenia v *Úradnom vestníku Európskych spoločností*.

Článok 4

Táto smernica je adresovaná členským štátom.

V Luxemburgu 10. júna 2002

Za Európsky parlament

predseda

P. COX

Za Radu

predseda

J. PIQUÉ I CAMPS